

Vážení přátelé,

zasílám, jako každý rok, shrnutí aktivit, které jsme zejména díky Vaší podpoře mohli v roce 2019 v našich lokalitách, o které pečujeme, realizovat. Jde o přehled toho, co všechno se nám podařilo. Zároveň bychom Vám chtěli touto cestou poděkovat. Podpora lidí, jako jste vy, je pro nás neocenitelná. Jen díky vám můžeme v naší péči o přírodu pokračovat. Zejména na pozadí posledních událostí a dopadu klimatických změn kolem nás i ve světě stále věříme, že naše činnost má čím dál větší smysl.

Mokřady Jablonné

V Mokřadech Jablonné u Jablonného v Podještědí jsme pro veřejnost uspořádali celkem 27 akcí pro více než 771 účastníků. Zrealizovali jsme různé exkurze o mokřadech, ptácích a obojživelnících, nebo jsme při badatelských programech zkoumali vodní bezobratlé živočichy, jako např. splešťuli blátivou, voduli, chrostíky či jehlanky. Kromě toho jsme v této lokalitě zorganizovali několik dobrovolnických akcí a pracovních teambuildingů, některé i s mezinárodním přesahem. Nedílnou

součástí byly také ekovýchovné programy pro děti od předškolního věku až po středoškoláky.

V květnu nechyběla největší každoroční akce pro veřejnost - Den otevřených dveří

v Mokřadech Jablonné s pohádkovými bytostmi. Letos se akce zúčastnilo rekordních 600 návštěvníků, od velkých po nejmenší, pro které byla připravena různá stanoviště, např. brodění v tůních, ukázky povodní a ekosystémových

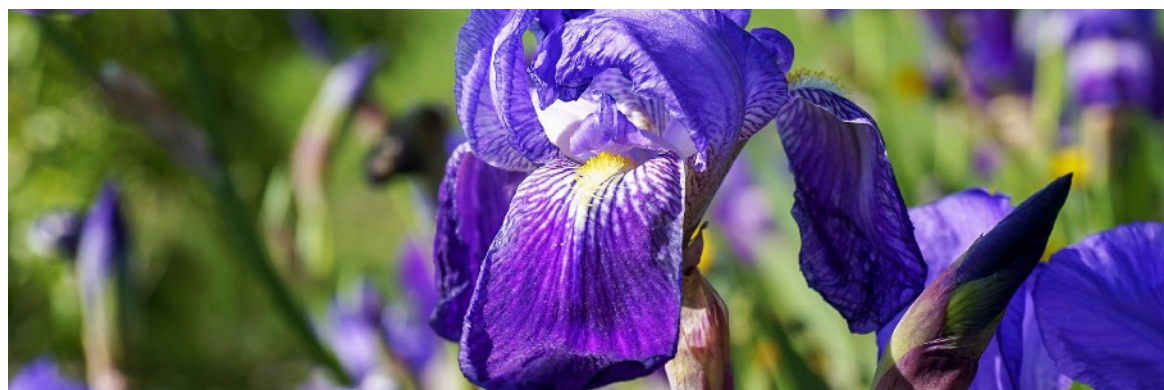

služeb, zapalování ohně pomocí troudu a spousta dalších poučných atrakcí s přírodní tematikou.

Odkaz na video z DOD v Mokřadech Jablonné:

<https://youtu.be/yKwMJDeIElw>

Z hlediska odborné praxe jsme pokračovali v každoročním mozaikovitém kosení lokality a odvozu pokosené biomasy. To pomáhá vzácnějším druhům rostlin, které by jinak vedle konkurenčně silnějších druhů na lokalitě nepřežily. Je to běh na dlouhou trať, ale už i pouhým okem je patrný rozdíl mezi kosenými a nekosenými částmi mokřadů. Náš ještěrkovník i hadník jsou dál pravidelnými hostiteli plazů a ledňáček číhá na rybky z berličky umístěné v tůni. Založili jsme 3 podpůrné plošky o velikosti 3 x 3 m, kde je vyseta "druhově bohatá luční směs". Speciálně ji navrhl RNDr. R. Višňákem pro Falkenburské mokřady. Tyto plošky budou sloužit jako podpůrná opatření, díky nimž se do území dostanou semena druhů, které zde dnes v důsledku dlouhodobé degradace luk chybějí, nebo jsou zde jen vzácně.

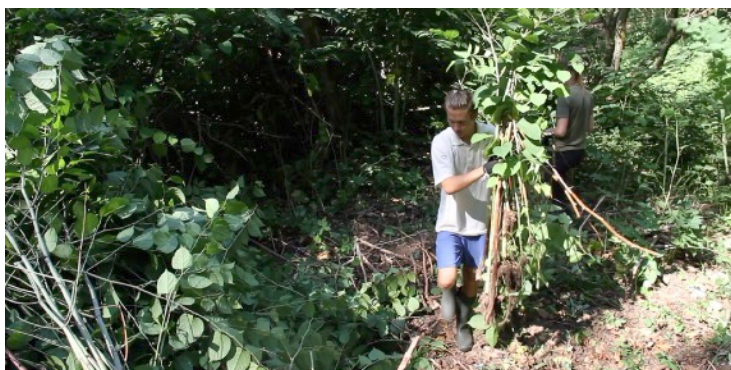
Okolo tůní jsme dosázeli dalších 300 trsů kosatců žlutých a 200 trsů kosatců sibiřských, lokalitu jsme obohatili i o několik dalších druhů dřevin, jako např. střemchou obecnou, hlohem obecným, růží šípkovou, trnkou obecnou, jeřábem ptačím, lískou obecnou a jilmem horským.

Video ze sázení kosatců: <https://youtu.be/P4alXmnAF4U>

Zároveň již připravujeme plány pro revitalizaci navazujícího území mokřadní lokality.

Novoborská Amazonie

Také letos pokračoval projekt Novoborská Amazonie, další lokalita pro vznik podobného místa jako jsou Mokřady Jablonné, tedy místo pro lidi a pro přírodu. Lokalita v Novém Boru se však liší především tím, že se rozprostírá v podmáčeném lese lužního charakteru. Avšak lokalitou protéká potok Šporka, do kterého ústí dešťové „odlehčováky“, a tak se při každém větším dešti smíchá kanalizace s dešťovkou a tok tak připomíná spíše stoku. Okolí potoka zarostlo nepůvodní invazní Křídlatkou japonskou a sem tam se objeví i Netykavka žláznatá, a dokonce je zde i ohnisko Bolševníku velkolepého. Takže i letos bylo potřeba potlačovat tyto invazivní

druhy rostlin. Do tohoto boje se průběžně (celkem na 11 akcích) zapojilo 246 dobrovolníků. Ale pokračovali jsme i v plánech na revitalizaci lokality. Hned z jara se celá lokalita podrobně geodeticky zaměřila, jednali jsme

s hydrogeology o podmínkách hloubení tůní pro obojživelníky a s majiteli pozemků. Připravovali jsme žádost do vypsaných dotačních titulů. O Novoborské Amazonii jste také mohli slyšet v pořadu ČT1 „Chcete mě“. Před závěrem roku jsme projekt museli dostat do souladu se záměrem města Nový Bor a vytvořit novou cyklostezku spojující Nový Bor s Českou Lípou. Zorganizovali jsme pracovní setkání zainteresovaných stran k hledání řešení znečištění Šporky. Hodně práce je již za námi, ale stále hodně práce před námi. Lokalita Novoborské Amazonie za to ale jistě stojí.

Nový prales

Projekt „Nový prales,“ který realizujeme na Ještědském hřebeni, byl i v roce 2019 cílem našich aktivit s veřejností. Letos s námi tuto lokalitu na celkem 22 akcích navštívilo téměř 400 lidí. Spolu s nimi se nám tu podařilo dosadit přes 7 000 sazenic, opravit dvě velké oplocenky, zasahovat proti kůrovci. Šlo nejen o širokou veřejnost, ale i o zaměstnance několika firem a žáky patnácti škol.

Kůrovec nám nedal spát ani letos, stejně jako v celé republice se i u nás pustil do nejstarších a nejhezčích smrků. Není snadné ho zastavit, obzvlášť bez insekticidů, které nechceme používat kvůli jejich nevýběrovému zhoubnému působení na veškerý lesní hmyz. Zasahujeme tedy pokácením napadených stromů a manuálním oloupáním jejich kůry. Prováděli jsme také pravidelný monitoring a údržbu oplocenek a ochranu sazenic proti zvěři. Stále pokračujeme v postupné rekonstrukci smrkové monokultury na přírodě blízký les.

Další projekty

I v roce 2019 jsme pokračovali s našimi **lesnickými projekty** se spolupracujícími obcemi v Podještědí, na Českolipsku a v okolí Doks. Díky podpoře několika firem i veřejnosti jsme do převážně monokulturálních lesů regionu mohli zajistit výsadbu 36 700 sazenic jedlí, buků, dubů, javorů a olší.

Opět jsme nezapomněli zajistit pokosení naší **orchidejové louky v Maxově**, a jako každý rok jste se s námi mohli pokochat tou nádherou nejen sami ale i při botanické exkurzi.

Již 25 let se věnujeme ohroženým dřevinám. V loňském roce se díky nám do lesů celého kraje dostalo **270 odrostků jilmu** na celkem 13 lokalitách. Zároveň pracujeme na přípravě projektu vzácných tisů z našich lesních školek, k výsadbě do krajiny jich máme 2 000.

Nově jsme se v roce 2019 zapojili do projektu **Zero Waste**. V rámci osvětové kampaně jsme v Libereckém kraji rozdávali znovupoužitelné sáčky na potraviny a

uspořádali jsme přednášky a workshopy pro veřejnost. Povedlo se nám natočit virální video s tematikou bezodpadového životního stylu, které se po sociálních sítích šířilo velkou rychlostí a na Facebooku mělo přes 200 000 zhlédnutí za týden.

Odkaz na úspěšné video: <https://youtu.be/3UcbXt2GphE>

Chalupa Padouchov dostala nový průduchový komín, návštěvníci si mohou zatopit v novém lázeňském válci a využít tak teplé vody, původní kachlová kamna se dočkala renovace, nově se dá přitopit i v nových krbových kamnech.

Chalupa nově jede ve stylu Zero Waste, tedy předcházení vzniku odpadu. V kuchyni jsou nově k dispozici základní suroviny (koření, oleje, sirupy) pořízené tzv. bezobalově. Hosté nemusí s sebou na pobyt brát tolik věcí. O tom, jak se připravit na takový „zero waste“ pobyt, se dozvíte v našem promo videu na našich webových stránkách: <https://www.cmelak.cz/chalupa-padouchov/>

U chalupy se nám podařilo založit veřejný sad pro všechny, vysadili jsme třešeň, slivoň, hrušeň, aronie a dalších 30 keřů - angrešty,

rybízy, ale i keře pro ptáčí samoobsluhu. Jen letos si na chalupě užilo pobyt více než 318 hostů.

Chalupa Mariánskohorské Boudy v roce 2019 ubytovala více než 600 hostů. Chalupa se i letos těšila pravidelné údržbě a úklidu uvnitř i vně. Letos se nám povedlo chalupu vymalovat, do kuchyně jsme pořídili nová kamna a inventář. S pomocí dobrovolníků jsme připravili dřevo na zimní sezónu.

Našich **ekovýchovných programů** se v roce 2019 zúčastnilo 1068 dětí, žáků a studentů, a to zejména na našich lokalitách. V Jablonném v Podještědí jsme v rámci česko – německého projektu Zelené perly kolem Nisy pokračovali s programem o ekosystémových službách mokřadů. V rámci projektu jsme

zapojili i německé školy a české žáky jsme pak vyslali na ekovýchové programy do Mezinárodního setkávacího centra v německém St. Marienthalu.

Pedagogy jsme vzali do mokřadů v Jablonném v Podještědí na seminář „Obojživelníci“. Širší veřejnosti jsme letos nabídli ornitologickou exkurzi v Jablonném v Podještědí, exkurzi na orchidejové louce v Horním Maxově, exkurzi v Novém pralese na ještědském hřebeni, lovení v tůních v Mokřadech Jablonné a exkurzi za netopýry v Novém pralese.

Ve spolupráci s **Městskými lesy Liberec** jsme za pomoci dětí z mateřských a základních škol vysázeli celkem 600 dubových a bukových sazenic v Horním Hanychově. Během letních prázdnin jsme uspořádali dva turnusy **příměstských táborů** přátel přírody v Liberci, byly zakončeny zahradní slavností pro děti a rodiče.

Video z tábora zde: <https://youtu.be/h9DNFsuRYxE>

Každoročně plníme naše poslání a značně zapojujeme do našich aktivit co nejširší okruh veřejnosti. Ať už to byly exkurze, dobrovolnické dny nebo čím dál populárnější firemní dny či teambuildingy, celkem jsme v roce 2019 v terénu v našich lokalitách realizovali 88 akcí pro více než 2500 účastníků. Daří se nám spolupracovat i s mezinárodními skupinami dobrovolníků z různých částí světa, kteří v rámci dvoutýdenního programu pomohou s péčí o naše lokality.

I díky ochotě našich dobrovolníků z řad studentů, příznivců a také firemních

Většinu aktivit zaznamenáváme formou video-reportáží, které kromě FB a webu najdete pod "jednou střechou" i zde: <https://www.youtube.com/channel/UCBzBbHr1c6mRM-GCONbykvg/>

FB stránky: <https://www.facebook.com/cmelak.cz/>

Web: www.cmelak.cz (jedná se o nové webové stránky, které rovněž vznikly loni. Pracujeme na nich vlastními silami a stále je doplňujeme a zlepšujeme...)

dobrovolníků jsme i nadále mohli pokračovat v obnově přírodních lokalit. Spravovat oplocenky, sázet původní dřeviny, obnovovat ochrany stromů a keřů, vybudovat ovocný sad, kopat tůň, sázet kosatce, vytrhávat křídlatku a mnohé další.

V naší usilovné práci budeme pokračovat i v dalším roce. Jsme vděční za to, že právě i díky Vaší podpoře, ať už finanční, materiální nebo vlastnímu přičinění, můžeme spoluvytvářet krásná místa pro lidi a pro přírodu.

Děkujeme za Vaši přízeň a cennou podporu!

S úctou a srdečnými pozdravy,

Mgr. Martina Kořínková,
ředitelka organizace Čmelák – Společnost přátel přírody z.s.

